

§ 100

DnrKS2020/01379-3.1.1

Beslut - Antagande av Västerås översiktsplan utblick 2070

Beslut

1. Västerås översiktsplan 2050 – utblick 2070 med tillhörande digitala kartor antas.

Kommunstyrelsen för egen del:

2. Stadsledningskontoret får i uppdrag att ta fram en strategisk plan för genomförande av översiktsplanen.

Särskilt yttrande

Solveig Nilsson (S) anmäler ett särskilt yttrande från den socialdemokratiska partigruppen enligt följande:

"Socialdemokraterna vill inledningsvis framhålla att vi ställer oss bakom förslaget till ny översiktsplan. Det förslag som är uppe för antagande är i allt väsentligt bra och styr Västerås kommun i rätt riktning för framtiden. Det innehåller och omhändertar stadens utmaningar på ett aggregerat sätt, samtidigt som det finns en flexibilitet i förslaget som möjliggör för hantering av utmaningar och framtidsfrågor som vi ännu inte har kännedom om.

Vi önskar ändå lyfta ett antal perspektiv som vi ser att det slutliga förslaget hade gynnats av att innehålla och belysa på ett tydligare sätt:

Våra bostadsområden ska vara socialt hållbara

Utifrån ett socialdemokratiskt perspektiv är det av största vikt att vi får blandade bostadsområden på kvartersnivå med alla upplåtelseformer representerade. Inga bostadsområden i Västerås får hamna på efterkälken. En socialt hållbar kommun i sin helhet stärker attraktionskraften för staden. Det stärker även sammanhållningen och skapar jämlik tillgång till service, skola och vård i hela kommunen. Mötesplatser i alla områden är viktiga för förening-, kultur och idrottsrörelsen.

Fler västeråsare måste ha råd och ges möjlighet att flytta till hus. Kostnadsökningen för nyproduktion har ökat drastiskt under de senaste åren och där måste vi från kommunens håll möta upp och göra vad vi kan för att hålla nere produktionskostnaderna. Det handlar om att fokuserat välja ut var nya bostadsområden etableras och mobilisera etablering av infrastruktur till området på ett kostnadseffektivt sätt.

Ett Västerås som möjliggör hållbara transportsätt

Översiktsplanen behöver förstärka ytterligare hur och på vilket sätt vi kommer att knyta samman våra befintliga bostadsområden med varandra genom gång, cykel och kollektivtrafik. Ett sådant exempel är en förbättrad gång- och cykelväg till Anundshög, som planeras bli ett nytt friluftsområde. Irsta-Anundshög-Finnsletten bör knytas samman genom en gång- och cykelväg för att möta upp behovet framåt. I planen behöver det även belysas vikten av att möjliggöra gång, cykel och kollektivtrafik till våra stora verksamhetsområden där många västeråsare arbetar.

Det bör även tydliggöras på vilka platser det är viktigast att öka framkomligheten med kollektivtrafik genom särskilda bussfiler. När en buss stannar i en bussfil ökar

mobiliteten i trafiken och förbättrar därigenom framkomligheten för andra trafikslag, så som bilar och lastbilar. Vi ser att det är viktigt att gång- och cykelvägar finns i anslutning till stadens busshållplatser och att de är upplysta och säkra.

Pendlarparkeringar bör pekas ut på strategiska platser i planen, för att möjliggöra för att fler kan resa kollektivt utan att behöva ta bilen hela vägen in till centrum. Irsta och Sättra kan vara två sådana platser.

En stad som möter klimat- och miljömål

Grönytor för biologisk mångfald bör lyftas tydligare med exempel på gröna tak och gröna takparker. Hantering av dagvatten från centralare delar av staden saknas i underlaget. En text om hur vi vill bibehålla en grön stad med träd och grönska utan att vi skapar ett problem med för stora träd och fågelproblematik behöver omhändertas i någon form av inriktning.

Klimat- och miljöarbetet får inte skapa nya klyftor. Översiktsplanen bör tydligare beskriva hur klimatanpassningen också bidrar till jämlikhet. Energieffektiva bostäder, bra kollektivtrafik och hållbara transportlösningar ska vara tillgängliga för alla. Inte bara för de mest resursstarka.

Ett levande City

Fler boenden i city ökar tryggheten under alla dygnets timmar. Därför är det viktigt att kunna bygga om och bygga till högre på befintlig bebyggelse i centrum. Riksintresset måste tydligare framgå i översiktsplanen för att möjliggöra citys utveckling.

Gång, cykel och kollektivtrafikens dragningar och separeringar är av största betydelse för tydligheten kring citys utveckling och bör lyftas tydligare. Övriga stråk och idéer uppfattar vi som positiva.

Vattnets betydelse för oss som mälarestad är av särskild vikt och Svartåstråket samt vattenytor nära bostadsområden kan lyftas tydligare i planen.

Ett perspektiv som kan lyftas tydligare är att stadens parker ska vara inbjudande, trygga och aktiva – platser som rymmer lekparker, caféer och ger utrymme för rekreation.

Mälarens utveckling

Vi ser positivt på hur förslaget tar sig an Mälarens utveckling, men det bör tydliggöras så att det blir mer överblickbart hur processen framåt ser ut. Vi ser att det första steget är att fastslå en fast förbindelse mellan Björnön och Almö-Lindö.

Förstärk arenastaden Västerås

Västerås har byggt en stark identitet som arenastad. Den utvecklingen ska fortsätta. Även om översiktsplanen inte är rätt plats för detaljerad arenaplanering måste vi markera att idrotts- och kulturarenor är en del av stadens attraktionskraft och behöver ges förutsättningar att utvecklas.

Barnperspektivet i främsta rummet

Barns behov måste vara styrande i stadsutvecklingen. Trygga och belysta gång- och cykelvägar till skolor och fritids är självklara. Lika självklart är att vi tidigt planerar för lektyr, spontanidrott och idrottsanläggningar för breddidrotten. Samtidigt

behöver vi värna om befintliga grönytor och skogsdungar. Det är en förutsättning för att stärka barns och ungas möjligheter till fysisk aktivitet, gemenskap och hälsa i vardagen.

Kultur som demokratifråga

Kulturen är mer än något som gör staden attraktiv. Ett levande kulturliv är en demokratifråga. Det bryter segregation, bygger gemenskap och ger människor möjligheten att delta, uttrycka sig och mötas. Det är en dimension som behöver framgå tydligare i planen

En levande landsbygd

En levande landsbygd är en tillgång för hela Västerås. Den måste också ses som en del av kommunens beredskap och långsiktiga matförsörjning. Landsbygdskärnorna spelar en avgörande roll när det gäller boende, service och företagande, men också som en del i att stärka resiliensen och tryggad livsmedelsförsörjning.

Säkra upp jordbruksmark och skog

Översiktsplanen behöver tydligare framhålla jordbruksmarkens och skogens betydelse för Västerås långsiktiga hållbarhet. Det handlar om beredskap, resiliens och vår förmåga till självförsörjning. Vi ska inte bygga bort framtidens matproduktion. Brukningsvärd mark är en resurs för kommande generationer och ska värderas högre än exploatering, förutom i redan utpekade områden. Jord och skog är också en avgörande del av den biologiska mångfalden som vi har ansvar att skydda."

Amanda Grönlund (KD) anmäler ett särskilt yttrande från den kristdemokratiska partigruppen enligt följande:

"Vi Kristdemokrater ser det väsentligt att framhålla det remissyttrande som vi som parti insänt för ÖP 2070, där framgår med tydlighet vår inställning och ståndpunkter för översiktsplanen. Delar i det vi poängterat är omhändertaget och även kommenterat, om inte i alla delar under oss, så ser vi att det återfinns kommentarer under andras yttranden med likande frågeställningar.

Vi som parti, Kristdemokraterna, vill i detta särskilda yttrande med tydlighet framhålla vissa delar som är centrala för oss in i ÖP 2070 i nedanstående punkter.

- Årssatta mål som "Agenda 2030" ser vi som olyckligt att det finns med, andra icke årssatta mål ska formuleras och ligga till grund för ÖP med utblick till år 2070 inte ett som löper ut om drygt 4 år.

- För att möjliggöra och möta upp Västerås som Mälarstad behöver det vara en mera utmanande hållning mot riksintressen och fastslagna ställningstagande om miljö-, kultur- och naturvärden. För en levande och öppen skärgård och ett ö-liv krävs detta. För en fortsatt framtida stadsutveckling krävs detta. För att hela ladsbyggden ska leva och utvecklas krävs detta. ÖP ska inte låsa fast stadens utveckling utan ska ta fasta på en öppen hållning som möjliggör vår stads framtida utveckling, och utmana hindren för en sådan utveckling. Den kumulativa effekten av, i sig flera goda, krav på riksintressen- kultur- och miljö riskerar att leda till att inga nya "årsringar" kan läggas till då det i helheten riskeras att omöjliggöras. Det ser vi med oro på. Andemeningen om att möjliggöra persontrafik på Mälaren

mellan öar och fastland under isfria perioder är viktig för att omhänderta Västerås som Mälarstad.

- Formuleringar i alla delar inom riksintresse som begränsar och omöjliggör utvecklingen av staden är olyckliga.
- Kris- och katastrofberedskapsarbetet behöver intensifieras och andemeningen i ÖP i stort är bra men utifrån det rådande omvärldsläget behöver den få ett än större fokus där bland annat vikten av trygghetspunkter i hela kommun och tillgång till skyddade utrymmen och skyddsrum får än större fokus.
- Vikten av pedagogisk omsorg är central för att möjliggöra för boende på öar och landsbygd och säkerställa att den lilla nära barnomsorgen finns kvar i vår stads-utveckling. Vikten av familjecenter i hela kommunen för att kunna vara naturliga mötesplatser för familjer, föreningar och hela civilsamhället. Vi ser även att hundrastgårdar på ett tydligt sätt behövs in i den perioden som ÖP avser.
- Det är positivt med en utveckling med flera bostäder i staden, dock ska en sådan utveckling ta stor hänsyn till att inte skapa nya "miljonprogram" utan att gröna områden och stråk med hög trygghet tillskapas i denna utveckling av vår stad. Exempel som vi ser i närtid med oro på är kvarteret Regattan vars gestaltning och byggnadsteknisk area blir alldeles för stor och påverkar området och de som bor och ska bo där negativt.
- Trafiklösningar med ny korsning från Riksväg 56 in mot Tillberga behövs för att omhänderta utvecklingen av Tillberga och vi ser även att GC väg i Kvicksund-Stensjöhagar är en av GC vägarna som behöver tillskapas på landsbygden.
- ÖP behöver ge större möjlighet till en utveckling i hela kommunen, även på landsbygden. Utifrån det ser vi att skrivningar som begränsar eller försvårar bostadsbyggnation eller företagsetableringar på landsbygden är hämmande för hela kommunens utveckling.
- Friluftsområden i Västerås är centralt för en växande stad och Ängsöområdet med dess potential som frilufts- och rekreationsområde men även som unik kulturmiljö i vår kommun är viktig att omhänderta och utveckla. Vi ser även att utvecklingen av friluftsområdena i Skultuna är nödvändigt.
- Vi betonar att det tydligt behöver framgå vikten av att omhänderta och lyfta fram Västerås kultur- näringslivs- och idrottsprofiler i det offentliga rummet, detta för att hedra och stärka Västerås och västeråsarnas goda livsgärningar. Exempel vi ser i närtid som behöver lyftas fram är näringslivsprofilen Percy Barnevik och musikern Pugh Rogefeldt som behöver både staty och platser uppkallade efter sig. Att även tillskapa offentliga rum för alla våra kända författare från staden är väsentligt, likväl som minnesmärke som exempelvis för Seyfo 1915.

I övrigt hänvisar vi till vårt insända remissyttrande över ÖP 2070."

Terese Pransjö (M) anmäler ett särskilt yttrande från den moderata partigruppen enligt följande:

"Förslaget till översiktsplan möjliggör Västerås fortsatta utveckling och vi välkomnar att översiktsplanen nu fokuserar mer på att staden ska växa med kvalitet. Planeringshorisonten behövs för att kunna genomföra byggnation där det efterfrågas och kunna vara flexibel i var etablering förverkligas.

En översiktsplan är ett omfattande arbete och ska kunna hålla under lång tid framöver med bara mindre förändringar. Det är därför viktigt med att det finns en bred politisk förankring. Det gör att alla förslag som vi moderater driver inte finns med men översiktsplanen ger förutsättningar för framtida utveckling.

Det är också välkommet att översiktsplanen nu har ett tydligare fokus på att ta fram småhustomter, med målet att locka fler barnfamiljer till Västerås och erbjuda exempelvis enplansvillor för äldre. Genom fler villor, radhus och barnfamiljer kan skattekraften öka och staden får bättre förutsättningar att ta hand om vägar, parker och fastigheter. Fler västeråsare och inflyttade ska kunna förverkliga sina bostadsdrömmar.

Det krävs att staden även fortsättningsvis tar fram flexibla detaljplaner.

Moderaterna vill inte se förtätning på värdefulla grönytor.

Det är viktigt att översiktsplanen bejakar ett levande city där olika typer av verksamheter kan utvecklas. City ska vara tillgängligt för alla typer av transportslag.

Dagens infrastruktur i form av större trafikleder byggdes i stor utsträckning under 1960- och 70-talen. Därefter har utbyggnaden skett i mycket begränsad utsträckning, samtidigt som Västerås sedan början av 1990-talet befolkningsmässigt ökat med mer än 40 000 invånare. Dessutom har framkomligheten på flera av lederna – inte minst Cityringen – försämrats genom olika former av avsmalningar. Framkomligheten i hela Västerås måste öka för alla trafikslag.

Det är fortsatt viktigt att bevaka hur ett ökat flöde av godstransporter på väg ska hanteras. Eftersom allt fler beställer varor via nätet ökar behovet av gods-transporter i hela staden. Brist på last- och lossningszoner i city gör att chaufförer tvingas stanna på olämpliga platser. Bristande tillgång till HCT-vägar (vägar för mycket tunga transporter) till industriområden tvingar fram längre körsträckor. Stadsplaneringen måste ta hänsyn till godstransporter i större utsträckning, idag är det exempelvis mycket svårt att leverera en soffa till Öster Mälarstrand med lastbil.

Inga avsmalningar av vägar ska tillåtas som huvudregel och bussfilen på Malma-bergsgatan ska bort. Alla trafikslag ska komma fram. Bryggargården ska bevaras som parkeringsplats. Antalet parkeringsplatser i centrum behöver öka.

Västerås med Mälaren precis intill ska vara en stad med rikliga möjligheter att ta vara på det vattennära läget. Genom att möjliggöra för sjönära boende, arbete och rekreation knyts staden samman med vattnet.

Det är bra att det nu finns ett utpekat område för Kanalstaden och att det är viktigt att fortsätta utreda lämpliga trafiklösningar, ett förslag som kommer från en moderat motion.

I det nya stationsområdet Mälarporten behöver det finnas generöst med parkeringar för bilar, då många pendlare och andra tågresenärer tar sig till stationen från den kringliggande landsbygden. En tydlig sammanlänkning mellan city och Mälarsidan.

I anslutning till skrivningen om Trygga stråk kan även kamerabevakning nämnas. Att införa mer kamerabevakning i brottsförebyggande syfte gynnar såväl privatpersoner som företagare och verksamheter i city."

Anna Maria Romlid (V) inkommer med särskilt yttrande från den vänsterpartistiska partigruppen enligt följande:

"Processen med framtagandet av en ny översiktsplan som stäcker sig fram till 2050 har präglats av en god dialog, både mellan oss partier, som med västeråsarna och andra intressenter. Det innebär att vi under tiden har kunnat skruva på många delar och sett till att planen pekar ut vad som är möjligt i framtiden, men samtidigt visar på vad som är tänkbart här och nu.

I det stora hela är Vänsterpartiet Västerås nöjda med förslaget. Men vi skulle vilja gå längre när det gäller prioriteringsordningen för gång, cykel och kollektivtrafik, även om det är på bekostnad av bilens framkomlighet. Framåt behöver klimatet prioriteras högre när vi planerar för framtiden.

Vi vill också understryka vikten av att göra en social konsekvensanalys för alla större byggprojekt. För oss är det väldigt viktigt att vi hela tiden jobbar med inkludering. Genom att göra en social konsekvensanalys kan vi omhänderta det på ett bra sätt.

För oss i Vänsterpartiet Västerås är det väldigt viktigt med en feministisk stadsplanering. Vi tycker att kommunen ska införa normkritiks jämställdhetsgranskning av offentliga miljöer vid planering och att det ska vara tydligt utpekat.

Avslutningsvis vill vi understryka vikten att det finns ett utbud av kultur, idrott och generationsöverskridande mötesplatser nära och lättillgängligt där människor bor. Alla oavsett ålder ska ha tillgång till meningsfull fritid nära där man bor."

Erik Johanson (SD) anmäler ett särskilt yttrande från den sverigedemokratiska partigruppen enligt följande:

"Sverigedemokraterna konstaterar att det reviderade förslaget till översiktsplan innehåller vissa förbättringar jämfört med samrådsversionen. Samtidigt delar vi i flera avseenden den kritik och de farhågor som framförts av invånare, lokala föreningar och andra delar av civilsamhället runt om i kommunen.

Det är positivt att kommunen, efter samrådet, har stärkt planens skrivningar om jordbruksmarkens betydelse och infört ett särskilt utpekande av mark som prioriteras för livsmedelsförsörjning. Detta ligger väl i linje med synpunkter som framförts, som betonat vikten av lokal livsmedelsproduktion, öppna landskap och långsiktig beredskap. Även kompletteringen av bytespunkter och pendlarparkeringar samt ett tydligare utpekande av Finnslätten som utvecklingsområde är förändringar som svarar mot synpunkter från boende och pendlare.

Sverigedemokraterna ställer sig fortsatt skeptiska till planeringsinriktningen om 100 000 fler invånare. Många invånare har i samrådet ifrågasatt behovet och realismen i ett så långtgående tillväxtantagande, liksom vilka konsekvenser detta kan få för livsmiljö, trygghet, infrastruktur och kommunens ekonomi. Samtidigt anser Sverigedemokraterna att det är positivt att kommunen arbetar med långsiktig planering och framförhållning. Att reservera mark och analysera framtida behov kan vara klokt, men detta måste ske med ödmjukhet inför osäkerheter och

med tydligare fokus på kvalitet, sammanhållning och robusthet i hela kommunen, snarare än att ensidigt utgå från ett fastslaget tillväxtmål.

I detta sammanhang vill Sverigedemokraterna Västerås även lyfta trafikflöden och framkomlighet som en central del av kommunens framtida utveckling. Det är positivt att den reviderade översiktsplanen uppmärksammar kapacitetsbrister, köbildning och behovet av säkrade transporter, särskilt för näringsliv, godstrafik och samhällsviktiga funktioner.

Samtidigt vill Sverigedemokraterna understryka att biltrafiken även fortsättningsvis utgör en grundläggande del av transportsystemet i hela kommunen, inte minst på landsbygden och för arbetspendling, barnfamiljer, äldre samt näringslivets transporter. För att uppnå fungerande trafikflöden krävs därför att planeringen i högre grad utgår från verkliga resmönster och från vägnätets faktiska kapacitet. Ambitioner om samordning, effektivisering och avlastning av vägnätet är i sig positiva, men behöver kompletteras med tydligare prioriteringar och mer konkreta ställningstaganden för att säkerställa god framkomlighet för biltrafik, gods- transporter och samhällsviktiga transporter även vid framtida befolkningstillväxt.

Mot bakgrund av Sveriges medlemskap i NATO och det förändrade säkerhetspolitiska läget anser Sverigedemokraterna att översiktsplanen i högre grad måste ta hänsyn till totalförsvarets behov. Västerås flygplats har en strategiskt mycket viktig roll som beredskapsflygplats och som resurs för civilt försvar, sjuk- transporter, militär rörlighet och mottagande av allierade styrkor. Denna roll bör ges ett tydligare och starkare genomslag i översiktsplanen genom att flygplatsens långsiktiga utvecklingsmöjligheter, markbehov, tillgänglighet och skydd mot begränsande omgivande exploatering säkras.

Även skjutbanor utgör en viktig del av totalförsvarets infrastruktur. De är nödvändiga för frivilliga försvarsorganisationer och den civila skytteverksamhet som bidrar till kompetens, beredskap och försvarsvilja i samhället. Sverigedemokraterna menar därför att skjutbanor bör behandlas som strategiska anläggningar i översiktsplaneringen, där utgångspunkten ska vara att befintliga verksamheter kan bibehållas och utvecklas över tid. Omgivande markanvändning bör planeras på ett sådant sätt att dessa anläggningar inte successivt trängs undan genom senare exploatering.

När det gäller energiförsörjningen konstaterar Sverigedemokraterna att översiktsplanen fortsatt saknar tydliga och vägledande ställningstaganden kring olika energislag och deras konsekvenser. I ett förändrat säkerhetspolitiskt läge, med ökade krav på robusthet, planerbarhet och hänsyn till totalförsvaret, anser Sverigedemokraterna att kommunen bör inta en restriktiv hållning till storskalig vindkraft. Höga vindkraftverk innebär betydande påverkan på landskapsbild, boendemiljö och markanvändning samt kan stå i direkt konflikt med flyg- verksamhet, totalförsvaret, radar- och kommunikationssystem samt militär rörlighet.

Sverigedemokraterna menar därför att översiktsplanen tydligt bör ange att kommunen inte pekar ut några områden som lämpliga för storskalig eller hög vindkraft. I stället bör energiplaneringen prioritera stabil och planerbar energi- produktion samt lokal och småskalig energiproduktion som stärker kommunens och regionens beredskap utan att skapa nya sårbarheter eller målkonflikter.

Samtidigt kvarstår flera grundläggande brister i planförslaget, där Sverigedemokraterna instämmer i många av de synpunkter som framförts av invånare, lokala föreningar och andra lokala aktörer runt om i kommunen. Många invånare har uttryckt oro för att byar och mindre orter ska förlora sin identitet, sitt lugn och sin självständighet, samt att småskalighet och lokal förankring inte ges tillräcklig vikt i planeringen. Sverigedemokraterna delar denna oro.

Möjligheten att bo, bygga och verka på landsbygden begränsas fortsatt av ett ensidigt fokus på kollektivtrafikhäna lokalisering. Detta står i direkt motsättning till synpunkter från boende i bland annat Barkarö, Tillberga och andra landsbygdsområden, som efterfrågar varsam utveckling, friare småhusbyggande och respekt för befintliga bymiljöer. Sverigedemokraterna anser att bostadsbyggande på landsbygden även ska kunna möjliggöras i områden utan närhet till kollektivtrafik, under förutsättning att grundläggande miljö- och hälsokrav uppfylls.

Vidare saknar översiktsplanen tillräckligt konkreta skrivningar om trygghet, social sammanhållning och vardagsnära livsmiljöer. Sverigedemokraterna strävar efter att fler ska kunna äga sina bostäder och påverka utvecklingen av närområdet. Lokala mötesplatser såsom bygdegårdar och föreningslokaler har av många invånare och föreningar pekats ut som viktiga nav för gemenskap och civilsamhälle, särskilt på landsbygden. Sverigedemokraterna delar uppfattningen att dessa värden borde ha fått ett tydligare genomslag i översiktsplanens inriktning, istället för att i huvudsak hänvisas till framtida förvaltningsåtgärder.

Sverigedemokraterna vill särskilt lyfta frågan om Östanbro. I den antagna översiktsplanen markeras området fortfarande som en potentiell bergtäkt. Detta innebär att frågan inte är avförd, utan fortsatt möjlig att aktualisera i framtida prövningar. Mot bakgrund av de synpunkter som framförts av boende och lokala aktörer anser Sverigedemokraterna att en sådan inriktning är olämplig och att översiktsplanen tydligare borde ha uteslutit denna möjlighet.

Sverigedemokraterna anser därför att översiktsplanen i sin nuvarande form inte tillräckligt speglar lokala behov, vardagsliv och långsiktig hållbarhet i hela kommunen.

Vi ser det som angeläget att kommande översiktsplanering och efterföljande beslut i högre grad beaktar dessa synpunkter, särskilt vad gäller landsbygdens utvecklingsmöjligheter, trygghets- och beredskapsfrågor samt totalförsvarets och civilsamhällets roll i kommunens framtida utveckling."

Vicki Skure Eriksson (C) anmäler ett särskilt yttrande från den centerpartistiska partigruppen enligt följande:

"Vi i Centerpartiet anser att förslaget till ÖP nu på ett mycket bättre sätt än tidigare översiktsplaner omhändertar hela kommunens behov av utveckling, inklusive utvecklingen av skärgården, landsbygderna och de mindre orterna. Vi ser positivt på att man tydliggjort vikten av att koppla ihop fler orter med cykelvägnätet i hela kommunen. Det är viktigt att alltid ha med möjlighet till säkra cykelvägar i planeringen både vad gäller kommunala vägar och längs Trafikverkets vägnät.

Det är fortsatt viktigt att värna den produktiva åkermarken för att klara livsmedelsförsörjningen och beredskapen både nu och i framtiden. När Västerås växer är det även viktigt att skydda värdefulla grönområden, stärka den biologiska mångfalden

och främja ekosystemtjänster. Detta blir än viktigare i ett förändrat och mer utmanande klimat med fler värmeböljor, skogsbränder, skyfall, översvämningar och varmare vintrar som kan ge spridning av nya invasiva arter, nya skadedjur och sjukdomar på djur, växter och människor som vi tidigare varit förskonade från.

Det förändrade världsläget ställer också högre krav på samhället ur beredskaps-synpunkt, där både offentlig sektor, näringslivet och civilsamhället har viktiga roller för att stärka och upprätthålla försvarsförmågan. Därför är det fortsatt viktigt att försörjningen av livsmedel, transporter, vatten, värme, el och digital infrastruktur fungerar i hela kommunen även vid kris eller krig för både människor och animalie-producerande företag. Det är också viktigt att fortsätta möjliggöra trygghets-punkter i tätorten och på landsbygden.

Vi är positiva till att vikten av tillgänglighet och universell utformning lyfts in tydligare i planförslaget. Kultur och idrott är själva kttet i ett socialt hållbart och tryggt samhälle. Arenor och ytor för bredd-, motions- och elitidrott behövs i en växande kommun, liksom grönska och spontanidrottsytor nära där människor bor. Kulturstråket i city möjliggör en levande citykärna där kulturen får finnas och höras och det är positivt att kulturljudsstråk syns i attributen i kartorna.

Vi ser fortsatt behovet av att även mindre landsbygdskärnor som exempelvis Sevala, Romfartuna, Kungsåra, Rytterne, Lillhärad, Svanå, Skerike, Haraker och Frösåker/Kärrbolandet får möjlighet att växa och utvecklas utifrån sina unika förutsättningar. Det innebär även att behovet av att permanenta förskolor, skolor och idrottshallar byggs i även i landsbygdskärnorna. Till exempel behöver sport-hallen i Tillberga byggas ut, Tortuna har behov av en utbyggd skola med idrottshall och Orresta behöver en permanent förskola. Även området Rytterne-Kvicksund har behov av utbyggnad av förskolor och skola på sikt om Tegelviksskolan inte kan ta emot elever från Västerås-sidan.

Vi ser positivt på att ÖP möjliggör hållbara mobilitetslösningar. Det är viktigt att utveckla en dynamisk och kompletterande kollektivtrafik i hela kommunen som möjliggör ett hållbart resande med pendelparkeringar, fler skolskjutslinjer som öppnas upp som kollektivtrafik och samåkning som mobilitetstjänst. Vi är dock fortsatt oroliga för trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter längs Rv56 och Rv66, som på många ställen saknar trafiksäkra hållplatser och över- och undergångar som möjliggör tryggt kollektivtrafikresande. Här är nära samverkan med Trafik-verket otroligt viktigt.

Vi är tveksamma till en ny järnvägssträckning mellan Kvicksund och Dingtuna eftersom det skulle påverka Kolbäck/Hallstahammar negativt. Även om den sträckningen planeras långt i framtiden så är det viktigt att reservatet av mark inte är större än nödvändigt.

Vi i Centerpartiet är fortsatt tveksamma till behovet av "Kanalstaden" och eventuella omdragning av vägar med anledning av en sådan byggnation."

Anna Thunell (MP) anmäler ett särskilt yttrande från den miljöpartistiska partigruppen enligt följande:

"Det finns många bra tankar och planer i översiktsplanen. Vi från miljöpartiet har några ytterlige förslag som vi lämnade in i vårt samrådsyttrande som vi känner inte har blivit tillräckligt tillvaratagande eller förklarade i det förslag som ligger för beslut.

För det första kunde skrivningarna runt grönska och biologisk mångfald varit betydligt skarpare och mer tydligt formulerade. Precis som vi skrev i vårt samrådsyttrande hade vi velat se skarpa skrivningar kring den så kallade 3-30-300 principen som ett sätt att stärka de gröna värdena.

En andra sak där vi gärna hade sett ett tydligare utpekande är runt kulturljudszoner. Detta för att en stad som växer behöver också vara en stad där människor kan träffas och njuta av olika saker tillsammans. Detta kan exempelvis vara att dansa eller lyssna på musik tillsammans.

Det finns bra skrivningar om vikten av en god kollektivtrafik. Men även här hade vi önskat lite tydligare skrivningar. Inte minst när det gäller kollektivtrafik på landsbygden. Ett förslag vi hade här var att komplettera vanlig kollektivtrafik med anropsstyrd trafik. Detta som ett sätt att öka upp möjligheterna för fler att åka på ett miljösmart sätt.”

Ärendebeskrivning

Översiktsplanen (ÖP) är stadens övergripande styrdokument och avsiktsförklaring för hur den fysiska miljön bör användas, utvecklas och bevaras. Den syftar även till att underlätta efterföljande planering och prövning.

Kommunfullmäktige beslutade den 3 september 2020 att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en ny kommuntäckande översiktsplan, med utgångspunkt i aktualitetsprövningens slutsatser och förslag på inriktning för Västerås översiktsplanering.

Planförslaget var på samråd med länsstyrelsen, regionen och berörda kommuner mellan den 14 maj och den 30 september 2025. Inkomna synpunkter från samrådet bearbetades och handlingarna reviderades utifrån inkomna synpunkter.

Kommunstyrelsen beslutade den 17 december 2025 att ställa ut det reviderade planförslaget på granskning. Översiktsplanen var ute på granskning under perioden 22 december 2025 till 23 februari 2026. Utifrån inkomna synpunkter under granskningsskedet har karta och text i planen förändrats något. Genom förtydliganden och kompletteringar i handlingarna har planen förbättrats och dess konsekvenser har tydliggjorts. Innehållet gällande markanvändning och struktur är dock fortsatt densamma.

Översiktsplanen tar sin utgångspunkt i Agenda 2030, nationella mål och regionala strategier samt kommunala styrdokument. Planförslaget säkrar en utveckling för 100 000 fler västeråsare, 50 000 fler bostäder och 50 000 fler arbetstillfällen till år 2070. Översiktsplanen innehåller mål för samhällsbyggande med tillhörande strategier, en utvecklingsinriktning, mark- och vattenanvändningskartor samt hänsynskartor.

Översiktsplanen möjliggör utveckling inom hela kommunen. För att kunna genomföra översiktsplanens viljeinriktning behöver den framtida stads- och samhällsutvecklingen systematiskt över tid följa översiktsplanens mål, strategier och geografiska utbyggnadsinriktningar. Genomförandet skapar en struktur som omhändertar och vägleder vid prioritering mellan olika intressen på kort och lång sikt. Stadsledningskontoret föreslås också få i uppdrag att ta fram en strategisk plan för genomförande av översiktsplanen.

Kommunstyrelsen behandlade ärendet vid sitt sammanträde den 22 april 2026 och beslutade då att lämna följande förslag till kommunfullmäktige:

1. Västerås översiktsplan 2050 – utblick 2070 med tillhörande digitala kartor antas.

Kommunstyrelsen för egen del:

2. Stadsledningskontoret får i uppdrag att ta fram en strategisk plan för genomförande av översiktsplanen.

Yrkanden

Staffan Jansson (S), Vicki Skure Eriksson (C), Elisabeth Unell (M), Roger Haddad (L), Solveig Nilsson (S), Anna Maria Romlid (V), Amanda Grönlund (KD), Anna Thunell (MP), Samuel Stengård (KD), Thomas Karlsson (S), Patrik Zvar (S), Eleonore Lundkvist (M), Agneta Luttropp (MP), Terese Pransjö (M) och Monica Stolpe (C) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det endast finns ett förslag till beslut, kommunstyrelsens förslag, och att kommunfullmäktige därmed beslutar i enlighet med detta.

Beslutet ska skickas till

Enligt sändlista